T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/562
KARAR NO : 2025/29
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: İcra Müdürlüğünce yapılan ihale üzerine satın alınan motorlu taşıtların satın alma bedelleri üzerinden %18 oranında hesaplanarak ödenen katma değer vergisinin %1 oranında ödenmesi gerektiği ileri sürülerek, fazladan tahsil edilen katma değer vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. T.
Vekili : Av. S. Y.
Davalı : Zonguldak Vergi Dairesi Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Zonguldak İcra Dairesinin 2022/17 Talimat nolu dosya kapsamında 06/12/2022 tarihinde yapmış olduğu ihale neticesinde, davacıya ihale olunan 3. G. 2. plakalı araca ilişkin %1 oranında katma değer vergisi hesaplanması gerekirken %18 üzerinden hesaplama yapılarak KDV alındığını ileri sürerek, hukuka aykırı olarak fazla tahsil edilen KDV'nin %1 oranını aşan kısmının iadesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Zonguldak İcra Hukuk Mahkemesi 21/03/2023 tarih ve E.2023/49, K.2023/128 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın usulden reddine karar vermiş, taraflarca istinaf edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Davacının taşınırı Zonguldak İcra Müdürlüğünün 2022/17 tal. sayılı dosyasından 23/09/2022 tarihli taşınırın açık arttırma şartnamesi ve tutanağı (KDV oranının %18 olarak belirtildiği) ile aynı tarihli taşınırın açık arttırma ilanına istinaden yapılan 06/12/2022 tarihli ihale sonucunda aldığı görülmüştür. Söz konusu şartname ve açık arttırma ilanı gerekli yerlerde ve vasıtalarla ilan edilmiştir.

Mahkemenin, davanın esası hakkında yargılama yapabilmesi (davayı esastan inceleyebilmesi) için varlığı veya yokluğu gerekli olan hâllere dava şartları denir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinin 1. bendinin (b) alt bendi gereğince yargı yolunun caiz olması dava şartı olup 115. maddesine göre ise mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler.

Dava şartı noksanlığının tespit edilmesi halinde ise 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğundan usulden ret kararı verilmesi gerekmektedir. (Yargıtay 12.Hukuk Dairesinin 04/07/2022 tarih ve 2022/7403 Esas 2022/8121 Karar sayılı kararı)

Uyuşmazlık Mahkemesinin 28.02.2022 tarih ve 2021/524 E. - 2022/120 K. sayılı kararı ile; "ihale yoluyla satışı yapılan taşınmaza ilişkin olarak tahakkuk ettirilen % 18 oranlı KDV'nin vergi dairesince tahsil edildiği noktasında tartışma bulunmadığı, bu durumda satış memurluğunun vergi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Z2duxkF - yOKvJhG - KDVBwMz - XzB7m0= ile erişebilirsin

sorumlusu sıfatının sona erdiği, verginin iadesinin muhatabının vergi dairesi olduğu, bu kapsamda açılan davada da, 3065 sayılı Kanun hükümleri gereğince katma değer vergisine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözümü görevinin, 2576 sayılı Kanun uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerine ait bulunduğu" şeklindeki son kararı gereğince Yargıtay 12. Hukuk Dairesince görüş değişikliğine gidilerek, ihalenin gerçekleşmesinden sonra yapılan "KDV ödemesinin iadesi" talepleri hakkında, vergi mahkemelerinin görevli olduğu ve icra mahkemelerinin bu talepler hakkında istemin usulden reddine karar vermeleri gerektiği sonucuna ulaşılmıştır (Yargıtay 12 HD'nin 2022/3564-11501 esas ve karar sayılı emsal kararı).

Somut olayda, şikayete konu KDV'nin, şikayet tarihinden önce ödendiği görülmekte olup, verginin iadesinin muhatabı da artık vergi dairesidir. Bu kapsamda açılan davada da; uyuşmazlığın çözümü görevi idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerine ait olacağından HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddelerine göre mahkemece davanın usulden reddine karar vermek gerekmiştir."

3. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Zonguldak Vergi Mahkemesi 05/06/2023 tarih ve E.2023/267, K.2023/355 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı İYUK'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca istinaf edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; Zonguldak İcra Dairesi Müdürlüğünün 2022/17 talimat sayılı satış dosyasında yapılan ihale neticesinde satışı gerçekleştirilen araç için ödenen katma değer vergisinin iptali ve fazladan tahsil edilen katma değer vergisinin iadesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık konusu olay ile aynı konuda Uyuşmazlık Mahkemesinin "davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu" yönünde 28.09.2020 tarih ve E:2020/423, K:2020/567 sayılı kararı gibi benzer kararlar verdiği görülmektedir.

Bu itibarla, ihtilaf konusu ihalenin kesinleştiği, ihalenin içeriğindeki hususlara davacı tarafından İcra Mahkemesi nezdinde itirazda bulunulmadığı ve yukarıda yer verilen 2004 sayılı İcra İflas Kanunun 134. maddesinde hükme bağlanan hususların aşılması suretiyle Vergi Mahkemesinde dava açma yoluna gidilemeyeceği, dava konusu olayın niteliği göz önüne alındığında, uyuşmazlığın, Vergi Mahkemesinin görevine giren vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümler ile bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin bulunduğu yönünde bir değerlendirme yapılması mümkün olmadığı gibi İdare Mahkemesinin görevine giren iptal veya tam yargı davasına konu bir işlem ya da ilk derecede Danıştayca çözümlenecek bir husus da olmadığı, İcra Müdürlüğü tarafından yürütülen takibe ilişkin olarak yapılan ihale sonucunda satışı gerçekleşen araca ilişkin, İcra Müdürlüğünce ödenen katma değer vergisinin davacıya iadesinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine ilişkin kanuna aykırılık iddiasının şikayet yolu ile İcra Mahkemesinde çözümlenebileceği, İcra Mahkemesinin incelemeyi, söz konusu icra dosyası üzerinde yaparak, anılan işlemin kanuna uygun olup olmadığı hususunda karar vereceği, adli yargılamanın bir parçasını oluşturan bu uyuşmazlığın, İcra Müdürlüğünün tesis ettiği bir işlemden kaynaklandığı, mahkemelerin görevinin kamu düzeninden olduğu ve yargılamanın her aşamasında gözetileceği dikkate alındığında, dava konusu uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varılmıştır."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Zonguldak Vergi Mahkemesince adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Z2duxkF - yOKvJhG - KDVBwMz - XzB7m0= ile erişebilirsin

III. İLGİLİ HUKUK

6. T.C. Anayasası'nın *"Vergi ödevi"* başlıklı 73. maddesi şöyledir:

"...
Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.
..."

7. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun *"Kanunun Şümulü"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu kanun hükümleri ikinci maddede yazılı olanlar dışında, genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanır.
..."

8. 213 sayılı Kanun'un *"Vergi hatası"* başlıklı 116. maddesi şöyledir:

"Vergi hatası, vergiye mütaallik hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınmasıdır."

9. 213 sayılı Kanun'un *"Düzeltme talebinin incelenmesi"* başlıklı 123. maddesi şöyledir:

"Vergi dairesinin ilgili servisi düzeltme talebini kendi mütalaasını da ilave ederek, düzeltme merciine gönderir.
Düzeltme mercii talebi yerinde gördüğü takdirde, düzeltmenin yapılmasını emreder; yerinde görmediği takdirde, keyfiyet düzeltmeyi isteyene yazı ile tebliğ olunur."

10. 213 sayılı Kanun'un *"Vergi Davalarının Konusu"* başlıklı 378. maddesinin 1.fıkrası şöyledir:

"Vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tadilat ve takdir komisyonları kararlarının tebliğ edilmiş olması; tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması lazımdır.
..."

11. 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun *"Verginin konusunu teşkil eden işlemler"* başlıklı 1. maddesinin 3/d bendi şöyledir:

"d) (Değişik : 16/6/2009-5904/8 md.) Müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışlar ile 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa göre düzenlenen ürün senetlerinin, senedin temsil ettiği ürünü depodan çekecek olanlara teslimi,"

12. 3065 sayılı Kanun'un *"Beyan esası"* başlıklı 40. maddesinin 5. Fıkrası şöyledir:

"5. (Ek : 25/5/1995-4108/35 md.) Maliye Bakanlığı, bu Kanunun 17 nci maddesinin 1inci fıkrasında sayılan kurum ve kuruluşlara sadece vergiye tabi işlemlerinin bulunduğu dönemler için beyanname verdirmeye, beyanname yerine kaim olmak üzere işleme esas olan belgeleri kabul etmeye, bu mükelleflere ait verginin beyan ve ödeme zamanı ile tahsiline ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

13. Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliğinin *"İcra Dairelerinde Yapılan Satışlar"* başlıklı 6.2 bölümü şöyledir:

"3065 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesi ile Kanunun (17/1) inci maddesinde sayılan kurum ve kuruluşlara;

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Z2duxkF - yOKvJhG - KDVBwMz - XzB7m0= ile erişebilirsin

- Sadece vergiye tabi işlemlerinin bulunduğu dönemler için beyanname verdirme,

- Beyanname yerine kaim olmak üzere işleme esas belgeleri kabul etme,

- Bu mükelleflere ait verginin beyan ve ödeme zamanı ile tahsiline ilişkin usul ve esasları belirleme,

konusunda Bakanlığımıza yetki verilmiştir.

Söz konusu yetki çerçevesinde, 3065 sayılı Kanunun (1/3-d) maddesi uyarınca müzayede yoluyla satış yapan icra dairelerinin bu satışlarıyla ilgili KDV'nin beyan ve ödenmesi ile ilgili işlemlerini aşağıdaki şekilde yürütmeleri uygun görülmüştür."

14. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin görevleri"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

15. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

16. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun *"Kesin hüküm"* başlıklı 303. maddesinin ilgili birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"Bir davaya ait şeklî anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir.

Bir hüküm, davada veya karşılık davada ileri sürülen taleplerden, sadece hükme bağlanmış olanlar hakkında kesin hüküm teşkil eder."

17. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"Tetkik mercii"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"İcra ve iflâs dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerle itirazların incelenmesi icra tetkik mercii hâkimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hâkim tarafından

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Z2duxkF - yOKvJhG - KDVBwMz - XzB7m0= ile erişebilirsin

yapılır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun olumlu görüşü ile Adalet Bakanlığınca icra tetkik merciinin birden fazla dairesi kurulabilir. Bu durumda icra tetkik mercii daireleri numaralandırılır. İcra tetkik merciinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde iş dağılımı ve buna ilişkin esaslar, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir. Her icra tetkik mercii hâkimi, kendisine Adlî Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflâs dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceler, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapar, idarî işlerine bakar. İcra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikâyet ve itirazların tetkik mercii o mahkemenin hâkimidir."

18. Aynı Kanun'un *"Şikâyet ve şartlar"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"Kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabilir. Şikayet bu muamelelerin öğrenildiği tarihten yedi gün içinde yapılır.

Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikayet olunabilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan Güleç'in başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosya aslının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, İcra Müdürlüğünce yapılan ihale üzerine satın alınan motorlu taşıtın satın alma bedeli üzerinden %18 oranında hesaplanarak ödenen katma değer vergisinin %1 oranında ödenmesi gerektiği ileri sürülerek, fazladan tahsil edilen katma değer vergisinin iadesi istemiyle açılmıştır.

22. Somut olayda, ihale yoluyla satışı yapılan araca ilişkin olarak tahakkuk ettirilen %18 oranlı KDV'nin vergi dairesince tahsil edildiği noktasında tartışma bulunmamaktadır. Bu durumda, icra müdürlüğünün vergi sorumlusu sıfatı sona ermiş, verginin iadesinin muhatabı vergi dairesi olmuştur. Bu kapsamda açılan davada da, 3065 sayılı Kanun hükümleri gereğince katma değer vergisine ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözüm görevi, 2576 sayılı Kanun uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemelerine ait bulunmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Z2duxkF - yOKvJhG - KDVBwMz - XzB7m0= ile erişebilirsin

23. Bununla birlikte, somut olayda da uygulanması mümkün görünen, icra mahkemelerinin *"istihkak davaları"* ile *"ihalenin feshi davalarına"* ilişkin kararları dışındaki takip hukukuna ilişkin memur işlemini şikayet, haciz, satış vb. kararları maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmemektedir. Dolayısıyla, somut olaydaki gibi KDV'nin tahsilini gerçekleştiren vergi idaresinin olası şikayet davasının tarafı olmaması ve mahkemece şikayet konusu hakkında verilecek kararın maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmemesi nedeniyle, KDV'nin oranı yönünden İcra Hukuk Mahkemesince verilecek kararın icraîliği de tartışmalı hale geleceğinden *"memur işlemini şikayet davası"* sürecinin uyuşmazlık konusu olaya uygulanması mümkün görünmemektedir.

24. Bu durumda, söz konusu katma değer vergisinin %1 orandan fazlasının iadesi istemine ilişkin davada vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Zonguldak Vergi Mahkemesinin 05/06/2023 tarih ve E.2023/267, K.2023/355 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Zonguldak Vergi Mahkemesinin 05/06/2023 tarih ve E.2023/267, K.2023/355 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Z2duxkF - yOKvJhG - KDVBwMz - XzB7m0= ile erişebilirsin